

NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET

Handlingsplan

Elektroniske tjenester til næringslivet

NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET

Handlingsplan

Elektroniske tjenester til næringslivet

■ Forord

Målet for regjeringens næringspolitikk er at vi skal ha størst mulig verdiskaping i norsk økonomi. Verdiskapingen er grunnlaget for velferden vår. En offensiv satsing på forenkling som virkemiddel for å øke næringslivets konkurransevne er derfor viktig. Vår ambisjon er at forenklingsarbeidet skal gi næringslivet en betydelig kostnadsreduksjon. Arbeidet med bedre offentlige tjenester til næringslivet er en viktig del av satsingen.

Handlingsplanen konkretiserer og utfyller prinsippene og ambisjonene om en døgn-åpen elektronisk forvaltning, slik de er nedfelt i stortingsmeldingen om IKT i offentlig sektor på området tjenester til næringslivet. Regjeringen har en målsetting om at brukerne skal møte en åpen, tilgjengelig og samordnet offentlig sektor, som tilbyr helhetlige og fullstendige elektroniske tjenester. Gjennom bruk av IKT vil vi samtidig effektivisere offentlig forvaltning.

Utvikling av elektroniske tjenester er avgjørende for å sikre best mulig samspill mellom offentlig sektor og næringslivet. Altinn er det viktigste verktøyet for å oppnå målene våre. Vi har, som denne planen viser, store ambisjoner for den videre utviklingen av etjenester generelt, og vi har klare planer og prioriteringer i arbeidet.

Gjennom det omfattende arbeidet med kartlegging av næringslivets administrative byrder som gjøres i 2007, vil vi få ny og nyttig informasjon om hvor det er behov for tiltak, også på etjenesteområdet. Videreutvikling av etjenester vil være et viktig verktøy for arbeidet med å redusere byrdene. Det viser så vel egne som internasjonale erfaringer.

De største utfordringene på området er knyttet til behovene for større samarbeid på tvers i forvaltningen. Vi må bruke mulighetene som IKT gir oss til å utforme tjenester som er bedre tilpasset næringslivets behov. Ikke minst trenger vi et godt samarbeid med brukerne.

Lykke til med samarbeidet for å nå målet vårt om bedre tjenester til brukerne.

Oslo, 26. januar 2007

Dag Terje Andersen
nærings- og handelsminister

■ Innhold

1 Mål for arbeidet	8
1.1 En døgnåpen forvaltning	8
1.2 Mål	8
1.3 Målsettinger for utvikling av elektroniske tjenester	8
1.4 Målsettinger for videreutviklingen av Altinn	9
2 Planer og prioriteringer	10
2.1 Lovpålagte innrapporteringer	11
2.2 Informasjon på Internett	13
2.3 Utvikling av nye tjenester og funksjoner	13
2.4 Nye tjenester i Altinn-portalen	15
2.4.1 Planlagte tjenester	15
2.4.2 Tjenester som vurderes	18
3 Status og erfaringer	20
3.1 Status for målene	20
3.2 Altinn i dag	20
3.3 Bruk av Altinn	25
3.4 Brukertilfredshet i Altinn	26
Vedlegg: Prinsippene for forenklingssamarbeidet	27

1 : Mål for arbeidet

1.1 En døgnåpen forvaltning

Et av regjeringens prinsipper for en døgnåpen forvaltning generelt er elektroniske selvbetjeningstjenester til brukerne; tjenester som tilbyr helhetlige og fullstendige digitale tjenester. Hver enkelt virksomhet og sektor har ansvaret for å tilby sine brukere slike tjenester. Det desentraliserte ansvaret skal støttes opp av tiltak og fellesløsninger på tvers, bl.a. felles IKT-komponenter. Det skal etableres felles arkitekturprinsipp for offentlig sektor. Tjenesteproduksjonsdelen av Altinn skal i størst mulig grad baseres på komponenter som kan benyttes av offentlige virksomheter enkeltvis eller samlet, uansett hvem tjenestene retter seg mot. Arbeidet med døgnåpen forvaltning omtales i St. meld. nr. 17 (2006–2007).

Tilgjengeliggjøring av elektroniske selvbetjeningsløsninger på Internett stiller spesielle krav til sikkerhet. Felles løsninger for sikker autentisering av personer skal etableres. Formålet med å etablere en felles sikkerhetsinfrastruktur for eID og esignatur i offentlig sektor er både å gjøre anskaffelse og bruk enklere i praksis for brukerne, og å tilrettelegge for at etatene kan tilby slike tjenester raskt. Fornyings- og administrasjonsdepartementet arbeider med en ny strategi for eID og esignatur. Denne blir lagt fram våren 2007.

For arbeidet med elektroniske tjenester til næringslivet har regjeringen følgende mål:

1.2 Mål

1. I 2008 skal 75 pst. av all innrapportering av de 15 mest brukte skjemaene foregå elektronisk til det offentlige
2. I 2008 skal minst 30 pst. av målgruppen for andre tilgjengelige elektroniske tjenester benytte seg av den elektroniske kommunikasjonsformen
3. I 2008 skal 70 pst. av bedriftene være godt fornøyd eller fornøyd med offentlige elektroniske tjenester. Det skal gjennomføres regelmessige undersøkelser om brukertilfredshet

1.3 Målsettinger for utvikling av elektroniske tjenester

1. Alle relevante tjenester rettet mot næringslivet skal gjøres tilgjengelige i Altinn-portalen i løpet av 2008. Tjenestene skal presenteres på en slik måte at brukerne ikke trenger å vite hvordan det offentlige er organisert for å kunne finne og bruke tjenestene.
2. Elektronisk utsending av skriftlig dokumentasjon til enkelt næringsdrivende skal ved etablering tilrettelegges for utsending via den næringsdrivendes postkasse i Altinn-portalen
3. Det skal etableres tjenester på tvers av etatsgrenser slik at bedriftens arbeidsprosesser gjøres mest mulig effektive
4. Tjenestene skal utvikles basert på følgende prinsipp for brukertilpasning:
  - *Integrasjon med fagsystem*
Skjema og andre løsninger skal så langt som mulig integreres med fagsystemer for å sikre enklest og kvalitetsmessig best mulig utfylling
  - *Felles brukergrensesnitt*
Alle skjema skal i løpet av 2008 bygge på Elmer-retningslinjene for felles brukergrensesnitt for offentlige skjema på Internett. Slik sikrer vi at skjemaene blir utviklet på en enhetlig måte, med gjenkjennelighet og forutsigbarhet for brukeren

- *Forhåndsutfylling*
Alle elektroniske tjenester skal forhåndsutfylles med grunndata fra Enhetsregisteret og annen relevant informasjon som tjenesteeier har
- *Metadata fra Oppgaveregisteret*
Alle elektroniske tjenester skal benytte felles metadata fra Oppgaveregisteret, for å tilrettelegge for mest mulig gjenbruk av data og sikre en plattform for etablering av tjenester på tvers av etatsgrenser
- *Regelverk som tilrettelegger for elektronisk samhandling*
Relevant regelverk må gjennomgås jevnlig for å sikre at det tilrettelegges for gode elektroniske tjenester og samhandling
- *Stimuleringstiltak for økt bruk*
Tilbydere av elektroniske tjenester skal jevnlig vurdere stimuleringstiltak for å øke bruken av elektroniske tjenester, og alltid ved innføringen av nye elektroniske tjenester. Stimuleringstiltak kan være utsatt innleveringsfrist, kortere saksbehandlingstid, lavere gebyr, tilbakemeldinger i form av tilrettelagt informasjon mv

Prioriteringer og utvikling av tjenester skal generelt baseres på hva som gir de beste samfunnsøkonomiske gevinstene. I gevinstrealiseringsarbeidet vil forbedret servicenivå for næringslivet, særlig tilgang til nye tjenester, være viktig. Både brukerne og offentlige etater skal gis en merverdi ved å bruke Altinn. Reduksjon i kostnader, strømlinjeforming av forretningsprosesser, nye inntektstrømmer, høyere produktivitet og raskere effektivisering av administrative prosesser både for næringslivet og forvaltningen er viktige elementer i gevinstrealiseringen.

Konkret betyr dette bl.a. også at:

- Relevant informasjon for næringslivet skal tilgjengeliggjøres via Altinn-portalen på en strukturert, samordnet og brukervennlig måte
- Altinn-portalen skal i størst mulig grad legge til rette for enkel tilgang til tilleggstjenester som naturlig hører sammen med de elektroniske tjenestene
- Altinn-portalen skal legge til rette for at brukerne får innsyn i opplysninger som er registrert om dem i offentlige registre
- Altinn sentralforvaltning skal ha et pådriveransvar for at alle skjema i Altinn-portalen så langt mulig blir tilpasset Elmer-retningslinjene

1.4 Målsettinger for videreutviklingen av Altinn

Altinn skal videreutvikles til:

- en felles portal der alle elektroniske tjenester fra det offentlige (stat og kommune) overfor næringslivet tilgjengeliggjøres, uavhengig av hvor tjenestene produseres
- et effektivt verktøy for tjenesteproduksjon og elektronisk kommunikasjon mellom det offentlige og brukerne, uansett hvor tjenestene gjøres tilgjengelige

2 : Planer og prioriteringer

Altinn har hatt suksess til nå. Mange har allerede tatt Altinns tjenester i bruk og brukertilfredsheten er stor. Det er likevel mye arbeid som gjenstår for å sikre en overgang til fullverdig elektronisk dialog. Det foregår et omfattende arbeid for å få flere etater til å bruke Altinn, og å få flere tjenester tilgjengelige i Altinn-portalen. Dette arbeidet vil fortsette med uforminsket styrke.

Det arbeides kontinuerlig for å samordne og forenkle offentlige elektroniske tjenester. I arbeidet med å sikre gode og brukervennlige tjenester for næringslivet er det nødvendig og ønskelig først å prioritere de viktigste tjenestene. En del tiltak vil kreve større omlegginger i f.eks. arbeidsprosesser både hos næringslivet og i det offentlige, i tillegg til krevende tjenesteutvikling. Arbeidet vil derfor måtte skje over tid.

Det er avgjørende for et godt resultat at det er tett kontakt mellom forvaltningen og brukerne i næringslivet. Brukermedvirkning blir ivaretatt på ulike måter, både på strategisk og på utførende nivå i forvaltningen. I *Regjeringens kontaktforum for forenkling for næringslivet* er elektroniske tjenester et

viktig tema. Det etablerte *Brukerforum for elektroniske tjenester og samordninger for næringslivet* er en møteplass mellom brukerne, de største tjenesteeierne (etater) og departementer med strategi- og regelansvar. Det vurderes jevnlig hvordan brukermedvirkningen kan gjøres bedre.

Bruken av elektroniske tjenester så langt, viser at det er et stort behov for brukerstøtte. Flere tjenester i Altinn gir flere henvendelser til Altinn brukerservice. Med et økende antall tjenester som inkluderer stadig nye brukergrupper vil det være et stigende behov for veiledning. Det arbeides målrettet for at Altinn-etatene og Altinn sentralforvaltning i samarbeid kan tilby en robust, pålitelig og effektiv tjeneste for Altinn sine brukere. Det er tatt i bruk et nytt verktøy for registrering, behandling og sporing av alle henvendelser. Ved en framtidig kopling mellom data- og telefonsystemer kan det gis mer direkte og målrettet veiledning og dermed redusert responstid og ressursbruk for både veileder og bruker. Det er behov for å styrke dette området framover.

Brukerforum for elektroniske tjenester og samordning for næringslivet

Forumet skal ha en aktiv pådriverrolle og sette fokus på gode elektroniske tjenester som gir forenkling og økt tilrettelegging for næringslivet. Det har representanter fra en rekke næringsorganisasjoner, de mest sentrale etatene når det gjelder tjenester til næringslivet og departementer.

Hovedoppgavene for forumet er å:

- være en aktiv pådriver for gode elektroniske tjenester til næringslivet

- være et møtested for utveksling av informasjon om pågående og nye prosjekt for elektroniske tjenester innen forvaltningen
- øke kunnskapen om, og bruken av nasjonale metadata
- arbeide for samordning av innrapporteringspliktene generelt
- arbeide for etablering av elektroniske tjenester på tvers av etatsstrukturer og forvaltningsnivåer

2.1 Lovpålagte innrapporteringer

Det er en prioritert oppgave å få tilgjengeliggjort flest mulig av de lovpålagte innrapporteringene fra næringsliv til det offentlige på Altinn-portalene, som elektroniske tjenester.

I arbeidet framover vil de skjema som blir brukt mest prioriteres. Dette er både de skjemaene som blir sendt inn flest ganger i løpet av året, og de som berører et høyt antall avgivere. Det vil ha størst effekt å få gode, elektroniske løsninger for disse skjemaene og løsninger som sparer bedriftene for arbeid.

Noen få av disse skjemaene står for en forholdsmessig stor andel av det totale transaksjonsvolumet, og dermed også belastningen på næringslivet, se tabell under. De 16 mest brukte skjemaene (2 pst. av totalt antall skjema) står for hele 87 pst. av alle skjema som blir sendt inn i løpet av et år. Videre blir hele 512 skjema (70 pst. av totalt antall skjema) sendt inn svært sjelden, og utgjør under en pst. av totalt antall innsendelser.

LOVPÅLAGT INNRAPPORTERING FRA NÆRINGSLIVET TIL STATEN:	
Totalt antall lovpålagte unike skjema	726
Totalt antall innsendinger av skjema pr år	Ca 23 mill

Kilde: Oppgaveregisteret mars 2006

	GJELDER ANTALL SKJEMA	PST. AV TOTALT ANTALL SKJEMA	ANTALL INNSENDELSER	PST. AV TOTALT ANTALL INNSENDELSER
Innsendelsesfrekvens på under 1000 skjema pr år	512	70	Ca 80 000	< 1
Innsendelsesfrekvens på under 200 000 skjema pr år	710	98	Ca 3 mill	13
Innsendelsesfrekvens på over 200 000 skjema totalt pr år	16	2	Ca 20 mill	87

Kilde: Oppgaveregisteret mars 2006

De 15 skjemaene med flest avgivere i 2006:

ETAT	SKJEMANAVN	BERØRTE AVGIVERE	ELEKTRONISK ANDEL (TOTALT)	I ALTINN
Skatteetaten	Selvangivelse for næringsdrivende (RF-1027/28)	482 000	74	Ja
Skatteetaten	Omsetningsoppgavene (RF-0002 m/fl)	339 357	67	Ja
Brønnøysundregistrene	Samordna registermelding (BR-101 m/fl)	250 801	14	Ja
Skatteetaten	Lønns- og trekkoppgave (RF-1015)	220 000	92	Ja
Skatteetaten	Aksjonærregisteroppgaven (RF-1086)	179 757	91	Ja
Brønnøysundregistrene	Innsending av årsregnskap til Regnskapsregisteret (BR-1001 m/fl)	150 223	45	Ja
Skatteetaten	Terminoppgave for arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk (RF-1037)	150 000	70	Ja

Tabellen fortsetter på neste side...

...fortsettelse fra forrige side.

ETAT	SKJEMANAVN	BERØRTE AVGIVERE	ELEKTRONISK ANDEL (TOTALT)	I ALTINN
Arbeids- og velferdsetaten (NAV)	Inntekts- og skatteopplysninger for arbeidstaker (IA08-30.01 og IA08-30.05)	137 720	-	Nei
Arbeids- og velferdsetaten (NAV)	Melding til arbeidstakerregisteret (IA25-01.05)	137 720	85	Planlegges i 2007
Arbeids- og velferdsetaten (NAV)	Krav fra arbeidsgiver om refusjon av sykepenger (IA08-20.12)	68 860	-	Nei
Statens landbruksforvaltning	Søknads- og registreringsskjema for produksjonstilskudd i jordbruket (SLF-051)	49 500	33	Planlegges i 2007
Skatteetaten	Oppgjørsliste for påleggstrekk (RF-1035)	40 000	-	Nei
Statens landbruksforvaltning	Produksjonstilskudd til avløsning ferie/fritid (SLF-052)	39 100	35	Planlegges i 2007
Arbeids- og velferdsetaten (NAV)	Melding om yrkesskade/sykdom (IA13-07.05)	38 752	-	Nei
Skatteetaten	Selskapsoppgave for ansvarlige selskap (RF-1215)	24 000	50	Ja

Kilde: Oppgaveregisteret – januar 2007

Tre av de fire skjemaene som foreløpig ikke finnes i elektronisk utgave tilhører Arbeids- og velferdsetaten (NAV), og gjelder skjema fra arbeidsgiver til trygdetaten i forbindelse med sykdom mv. Dette er skjema som har mye personopplysninger, og det er derfor spesielle utfordringer knyttet til sikkerhet og personvern her. Et av skjemaene skal fylles ut av både arbeidsgiver og arbeidstaker, noe som bl.a. krever en annen arbeidsflyt enn i dag. Etaten har som mål å tilby disse tjenestene som elektroniske selvbetjeningsløsninger.

Svært mange av det totale antall skjema berører bare et fåtall bedrifter. Hele 321 skjema (44 pst. av totalt antall skjema) blir svært lite brukt (har 100 avgivere eller færre pr. år). For svært mange av disse skjemaene kan det være mer hensiktsmessig å vurdere spesielt tilrettelagte løsninger. Dette må gjøres i dialog mellom brukerne og ansvarlig etat. På noen områder finnes det allerede i dag fullgode og vel fungerende frittstående elektroniske løsninger med høy brukerandel.

	GJELDER ANTALL SKJEMA	PST. AV TOTAL
Skjema som blir sendt inn av 15 eller færre avgivere i året	117	16
Skjema som blir sendt inn av 100 eller færre avgivere i året	321	44
Skjema som blir sendt inn av 500 eller flere avgivere i året	250	34

Kilde: Oppgaveregisteret mars 2006

I prioriteringsarbeidet er det viktig å se spesielt på skjema som utgjør eller oppleves å utgjøre, en særlig høy belastning (i tidsbruk og/eller i «plunder og heft»-opplevelse) for næringslivet. Videre er enkelte bransjer særlig utsatt for store krav til dokumentasjon fra det offentlige.

I løpet av 2007 skal alt regelverk som berører næringslivet kartlegges for å finne hvilke administrative byrder etterlevelse av informasjonskrav påfører næringslivet

(NHDs Kartleggings- og forenklingsprosjekt 2006–2009). Dette materialet vil kunne gi oss ny og grundigere informasjon om bl.a. hvilke skjema som er mest byrdefulle.

Følgende seks etater står alene for over 95 pst av næringslivets skjemabelastning: Skattedirektoratet, Toll- og avgiftsdirektoratet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, NAV, Brønnøysundregistrene og Statistisk sentralbyrå. Videre står SSB i en særstilling når det gjelder bedriftenes negative holdninger til skjemaveldet, selv om de ikke har noen enkeltskjema som har høy belastning. Det er derfor viktig å videreføre et aktivt arbeid på mange fronter for å redusere bedriftenes belastning, og i tillegg gi bedriftene nyttig informasjon tilbake.

I løpet av 2007 vil alle lovpålagte næringslivsskjema fra staten presenteres i en komplett skjemaoversikt på Altinn. De som ikke er etablert som elektroniske tjenester, vil bli lenket til det nettstedet der skjemaet er gjort tilgjengelig som pdf-fil e.l. (nedlastbar).

2.2 Informasjon på Internett

Det er viktig for næringslivet å sikre seg informasjon om offentlige ordninger, regelverk, informasjonskrav mv. Denne informasjonen må være kvalitetssikret, lett tilgjengelig og oppdatert. Samtidig er det en utfordring at det finnes flere ulike nettsteder med relevant informasjon for næringslivet, slik at det kan være vanskelig å få oversikt over det totale informasjonstilbudet.

Altinn som en felles inngangsportale for alle offentlige tjenester, også informasjon, vil lette informasjonstilgangen for næringslivet. I løpet av 2007 vil informasjonsdelen i Altinn-portalen være vesentlig forbedret, og ha flere elementer. Altinn skal tilgjengeliggjøre offentlig informasjon på en oversiktlig måte. Generell informasjon skal være tilrettelagt direkte i Altinn, annen informasjon skal nås via gode lenker til andre informasjonssider. Altinn skal få bedre søkefunksjoner slik at det blir enklere å finne fram. Mer informasjon skal gjøres tilgjengelig for brukerne både før og etter innlogging. Videre skal det etableres tettere integrasjon mellom informasjon og skjema på samme fagfelt.

Altinn-portalen skal på dette området primært være en formidlingskanal. Ansvar for innhold, kvalitets-sikring og oppdatering ligger fortsatt hos de fagansvarlige etatene. Det er imidlertid også et stort behov for å se på tilrettelegging av informasjon på tvers av etater. Det er utviklet en rekke gode tverretatlige nettsteder. Mengden av regelnettsteder kan imidlertid i seg selv virke forvirrende for brukerne. Forvaltningen bruker til dels store ressurser på å vedlikeholde parallelle informasjonssett og på å markedsføre hver sine nettsteder. Nærings- og handelsdepartementet har på den bakgrunn satt i gang et arbeid for å få utarbeidet felles strategi for samordning av eksisterende og planlagte offentlige nettsteder med etatsovergripende informasjon om næringsregler, offentlige ordninger osv. En rapport på området ble levert i januar 2007, og en strategi skal være på plass i løpet av året.

2.3 Utvikling av nye tjenester og funksjoner

Det er viktig å få utviklet nye, gode tjenester som er bedre tilpasset arbeidsprosessene i bedriftene. Dette vil ofte innebære tjenester på tvers av dagens etatsgrenser. Videre er det en utfordring å forlate en forestilling om skjema til fordel for en tenking om elektronisk informasjonsutveksling og -kommunikasjon mellom flere parter.

Brønnøysundregistrene ved Altinn sentralforvaltning og Oppgaveregisteret har en rolle som idéskapere, pådrivere og formidlere i arbeidet med utvikling av nye tjenester, og da særlig tjenester på tvers. Det er fortsatt etatenes ansvar og oppgave å utvikle tjenestene.

Det er avgjørende for å lykkes i arbeidet at dette skjer i en tett dialog med brukerne og brukerorganisasjonene. Arbeidet i de etablerte samarbeidsfora skal videreutvikles, med deltaking fra både brukerne, etatene og Brønnøysundregistrene. Kartleggingsarbeidet (omtalt i kap. 2.1) vil videre gi viktige innspill til hvilke områder det er størst behov og/eller størst innsparepotensial. På noen felter er større arbeider allerede satt i gang. Her omtales noen av disse arbeidene og videre noen initiativer på andre områder.

Innrapportering av lønns- og personaldata

Næringsorganisasjonene har pekt på at en omlegging og bedre samordning av arbeidsgivers innrapporteringsplikter knyttet til lønns- og personalområdet kan gi svært stor forenklingseffekt hos de næringsdrivende. Foreløpige anslag viser at dette kan ha potensiale for større innsparinger også i det offentlige. Dette gjelder i hovedsak skatteetaten, NAV (trygd) og SSB. NHD har initiert et større arbeid på området, der både næringsorganisasjoner, etater og Brønnøysundregistrene deltar. En omlegging vil trolig kreve store endring både i arbeidsprosesser, arbeidsflyt, IT-systemer og regelverk.

Innrapporteringer knyttet til skipsanløp

Kystverket har satt i gang arbeid for å få til ytterligere samordning av elektroniske tjenester knyttet til ulike meldeplikter ved skipsanløp i norske havner. Dette gjelder bl.a. store innrapporteringsplikter (meldinger) til Kystverket og Toll- og avgiftsdirektoratet, samt meldinger om farlig og forurensende last. Området har et potensial for samordning av informasjon som berører i alt 17 offentlige etater, i tillegg til en del private. Det vil bli vurdert om og hvordan Altinn kan brukes i denne type løsninger.

Samordnete informasjonsoppslag

Strukturen på offentlige registre i dag gjenspeiler ofte forvaltningens egne behov mer enn brukernes behov for informasjon. Eksempelvis har både Brønnøysundregistrene, Toll- og avgiftsdirektoratet og Vegdirektoratet informasjon som er viktig for en kjøper av kjøretøy. I framtidens Altinn-portal kan det tilbys tjenester som gir bilkjøpere samordnet oppslag i disse tre registrene hos tre etater. Tilsvarende kan det bygges opp samordnet oppslag etter offentlig informasjon om bedrifter i Enhetsregisteret, Regnskapsregisteret, Konkursregisteret og bl.a. profesjons- og bransjeregistre. Videre har flere etater registre med informasjon om bedrifter og deres økonomiske relasjoner til ansatte.

Betalingstjenester

Betalingstjenester som del av Altinns tjenester er et område som kan gi både det offentlige og næringslivet forenklingseffekter og betydelige økonomiske besparelser. Det arbeides med å legge til rette for å

generere data til efaktura i Altinn i løpet av 2007. I første omgang planlegges en slik ordning tatt i bruk for Skattedirektoratet, for å skrive ut papirfaktura eller bestille efaktura etter betalers behov, i forbindelse med betaling av merverdiavgift.

Betalingstjenester har potensial til å gi svært store besparelser for både offentlig og privat sektor. Elektroniske betalingsløsninger er også aktuelt for Brønnøysundregistrene og Toll- og avgiftsdirektoratet, og etter hvert en rekke etater.

SSB-prosjekt for enklere tilgang til produksjonsdata

SSB har som ledd i arbeidet sitt med tilrettelegging for bedriftene satt i gang et pilotprosjekt for automatisert informasjonsinnhenting. Målet er forenklet og effektivisert oppgaverapportering fra foretak, ved at data kan leveres «automatisk» fra bedriftsinterne fagsystemer i et skreddersydd delsystem. Dette blir nå utviklet i forhold til store foretak, og vil bli vurdert utvidet til mindre foretak. Prosjektet vil gi de første resultatene høsten 2007. Dette arbeidet vil kunne ha overføringsverdi til også andre områder for informasjonsinnhenting.

Tjenester tilrettelagt for bruk fra utlandet

Det er økende etterspørsel etter tilgang til Altinns tjenester fra utlandet. Dette gjelder bedrifter, offentlige enheter og personer med næringsengasjement i Norge. Tilgangen er i dag begrenset til personer med norske fødselsnummer eller D-nummer. Også når det gjelder oppslag i registerinformasjon (for eksempel i Foretaksregisteret) er det behov for tjenester til utlandet, og særlig i tilknytning til EØS/EU.

For å kunne gi også utenlandske næringsdrivende tilgang, er det viktig med systemer som legger til rette for sikker grensekryssende elektronisk signering og betaling. Det arbeides for å gjøre Altinn tilgjengelig fra utlandet, bl.a. ved å vurdere utvidelse av eksisterende samarbeid på europeisk nivå mellom ulike foretaksregistre og regnskapsregistre.

Elektronisk innkjøp og ehandel

Ehandel.no er et tjenestetilbud som skal bidra til å fremme bruk av elektronisk handel i offentlig sektor. Ehandel.no gir støtte til elektronisk konkurranse-

gjennomføring, ordrehåndtering og fakturahåndtering. Tjenestetilbudet ivaretas av FADs Ehandelssekretariat, som også har ansvaret for Doffin.no. Bruk av ehandelstjenester er et effektivt verktøy for bedre, enklere og sikrere innkjøp, og skal gi fordeler for både innkjøper og leverandør.

Leverandører til det offentlige har krav på seg til å levere ulik dokumentasjon som allerede er tilgjengelig i offentlige registre, bl.a. skatte- og avgiftsattester og firmaattest. Ehandelssekretariatet arbeider med en løsning for gjenbruk av slik informasjon, som et tiltak for å gjøre det enklere å være leverandør til offentlig sektor. Offentlige innkjøp vil videre bli et viktig område for utbredelse og bruk av gode autentiserings-/signeringsløsninger for kommunikasjon mellom offentlig sektor og næringslivet.

Tinglysing i fast eiendom

I regi av Justisdepartementets Tinglysingsreformprosjekt (og overføring av tinglysingsansvaret fra tingrettene til Statens Kartverk) arbeides det med innføring av elektronisk tinglysing. Dette vil lette arbeidet

for brukerne og gjøre registreringen i grunnboken tryggere og enklere enn i dag. Det planlegges i første omgang oppstart av et pilotprosjekt.

Næringslivstjenester fra kommunal sektor

Tjenester fra kommunal sektor til næringslivet skal også gjøres tilgjengelig i Altinn-portalen. Dette er viktig for å ha et godt og samlet tjenestetilbud, og særlig for å gjennomføre prinsippet om at brukerne ikke skal måtte vite hvordan offentlig sektor er organisert. KS arbeider aktivt for bl.a. å utvikle hjelpemidler og verktøy for å støtte IKT-utviklingen i kommunene, delvis i samarbeid med statlige organ.

På plan- og byggesaksområdet er arbeidet med elektroniske tjenester gjennom ByggSøk-prosjektet kommet godt i gang. Det er dialog med Altinn-portalen om samarbeid.

Arbeidet med å tilgjengeliggjøre kommunale tjenester i Altinn-portalen ses i sammenheng med arbeidet for å tilgjengeliggjøre slike tjenester for private på MinSide og utvikling av felles sikkerhetsløsninger for hele offentlig sektor.

2.4 Nye tjenester i Altinn-portalen

2.4.1 Planlagte tjenester

ETAT	BESKRIVELSE	PLANER/ KOMMENTARER	Gjennomførings-tidspunkt
Oppgaveregisteret/alle	Alle lovpålagte skjema registrert i Oppgaveregisteret som finnes som pdf/word-dokument tilgjengelig på Internett skal kunne nås ved lenke fra Altinn		
Arbeids- og velferdsetaten (NAV)	K27 – refusjon av syke-, fødsels- eller adopsjonsspenger	Oppgjørsrapport	2007
Arbeids- og velferdsetaten (NAV)	K37 – refusjon av feriepenge knyttet til K-27	Oppgjørsrapport	2007
Arbeids- og velferdsetaten (NAV)	Melding til arbeidstakerregisteret	Fra arbeidsgivere	2007
Brønnøysundregistrene	Svar på samordna registermelding	Svar på innsendt melding til Foretaksregisteret/Enhetsregisteret	2007
Brønnøysundregistrene	Informasjons-/saksbehandlingssted for konkursbo	Tilgjengeliggjøres i Altinn	2008
Brønnøysundregistrene	Tilgang til egen kunderskontroll	Registeroppslag for kunder	
Brønnøysundregistrene	Konsernregnskap til Regnskapsregisteret	Mulighet til å sende konsernregnskapet elektronisk	2007

Tabellen fortsetter på neste side...

...fortsettelse fra forrige side.

ETAT	BESKRIVELSE	PLANER/ KOMMENTARER	Gjennomførings- tidspunkt
Brønnøysundregistrene	Rapportering til konkursbo-/ Konkursregisteret		2007
Brønnøysundregistrene	Pantattest		2008
Brønnøysundregistrene	Tinglysing	Salgs pant, leasing, faktoringavtaler, varelagerpant, sletting mv	2008
Kredittilsynet	Halvårsoppgave for selskaper som driver inkassovirksomhet	Rapporteringskjema for regnskapstall og inkassovirksomheten.	2007
Kredittilsynet	Halvårsoppgave for boligbyggelag	Rapporteringskjema for regnskapstall og gjennomførte formidlinger	2007
Kredittilsynet	Halvårsoppgave for eiendoms-meglingsforetak	Rapporteringskjema for regnskapstall og gjennomførte formidlinger	2007
Luftfartstilsynet	Rapportering om hendelser i lufttrafikk	Brukes av Statens Havarikommisjon for Transport og Luftfartstilsynet	2007
Mattilsynet	Alle tjenester relatert til vannverk	Drift, tilsyn og godkjenning av vannforsyningssystem	2007
Mattilsynet	Eksport av fisk		2007
Mattilsynet	Godkjenning av husdyrrom		2007
Mattilsynet	Import av planter		2007
Norges vassdrags- og energidirektorat	Innsending av hydrologiske måledata	Til bruk bla til konsesjonsbehandling, flomprognoser, klimastudier med mer.	2007
Norges vassdrags- og energidirektorat	Sikkerhet i vassdrag		2007
Norges vassdrags- og energidirektorat	Økonomisk og teknisk rapportering til NVE og SSB	Rapportering om egen- og tilskuddsfinansierte anleggsmidler for nettselskaper.	2007
Norges vassdrags- og energidirektorat	Overføringstariffer for nettselskap	Nettleie på transport av kraft gjennom hele elektrisitetsnettet fra produsenten fram til forbruker.	2007
Norges vassdrags- og energidirektorat	Innrapportering til leverandørskifteundersøkelsen	Kvartalsvise rapporteringer vedrørende leverandørskifter og prisutvikling	2007
Norges vassdrags- og energidirektorat	Godkjenning av vassdragsteknisk ansvarlig	Godkjenning av en kvalifisert person med faglig ansvar for å påse at anleggene til enhver tid tilfredstiller gjeldende krav til sikkerhet	2007
Norges vassdrags- og energidirektorat	Godkjenning av rådgivende ingeniører	Søknad om godkjenning av personell som skal prosjektere og/eller revurdere vassdragsanlegg.	2007

Tabellen fortsetter på neste side...

...fortsettelse fra forrige side.

ETAT	BESKRIVELSE	PLANER/ KOMMENTARER	Gjennomførings- tidspunkt
Norges vassdrags- og energidirektorat	Søknad om omsetningskonsesjon	Alle som skal drive med kraftomsetning, kraftproduksjon eller nettvirksomhet må først være meddelt en omsetningskonsesjon.	2007
Patentstyret	Bestilling av forundersøkelse for patent, varemerke eller design		
Statens forerens- ningstilsyn	Deklarasjon av farlig avfall	Skal deklarerer til Produktregisteret	2007
Skatteetaten	Innsyn i egen skattekonto.	Informasjon om hvor mye det enkelte foretak har innberettet av skattetrekk og mva.	2007
Skatteetaten	Meldinger fra aksjonærsregisteret til selskapene		2007
Statens landbruksk- forvaltning	Erstatningsordninger for gårdbrukere og hageeiere		2007
Statens landbruks- forvaltning	Melkekvotesystem	Innrapportering av salg av melkekvote	2007
Statens landbruks- forvaltning	Søknads- og registrerings skjema for produksjonstilskudd i jordbruket		2007
Statens landbruks- forvaltning	Produksjonstilskudd i jordbruket, til avløsning, ferie og fritid		2007
Statens landbruks- forvaltning	Skogfondskonto	Tjenesten gir tilgang til skogfondskonto, for oversikt over status og også historiske data. Et verktøy for skogeiere og kommuner.	2007
Statistisk sentralbyrå	Statistikkrapportering til SSB (IDUN – 149 skjema)	Tilgjengeliggjøres i Altinn	2007
Toll- og avgiftsdirektoratet	Særavgifter	Innrapportering av div særavgifter (alkohol, bensin, sjokolade/sukker, omregistrerings-avgift mv)	2007

Kilde: Brønnøysundregistrene oktober-06

2.4.2 Tjenester som vurderes

En rekke elektroniske tjenester vurderes utviklet og tilgjengeliggjort i Altinn-portalen:

ETAT	TJENESTER	KOMMENTARER	Evt gjennomføring
Arbeidstilsynet	Forhåndserklæring av midlertidig eller skiftende arbeidsplass	Forhåndsmelding til Arbeidstilsynet om bygge- eller anleggsarbeid, for arbeid ut over 30 virkedager. Det er utarbeidet et felles skjema med NGU og SSB.	2007
Arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV)	Inntekts- og skatteopplysninger for arbeidstaker	For at NAV lokalt skal kunne beregne trygdeytelser må arbeidsgiver gi opplysninger om arbeidstakers inntekt. Er ønskelig å kunne få inn elektronisk dialogbasert skjema.	
Arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV)	Melding om yrkesskade/-sykdom som er påført under arbeid på norsk eller utenlandsk territorium	Skjemaet skal brukes ved alle meldepliktige personskader under arbeid på norsk eller utenlandsk landterritorium uten hensyn til hvor den skadede bor. Samarbeid med Arbeidstilsynet.	
Brønnøysundregistrene	Oppdatering av kontaktinformasjon i Enhetsregisteret		
Brønnøysundregistrene	Søknad om ettergivelse og klage på forsinkelsesgebyr til Regnskapsregisteret	De som har blitt ilagt forsinkelsesgebyr som følge av for sen innsending av årsregnskap, kan søke om ettergivelse av gebyret.	
Brønnøysundregistrene	Svar på søknad om ettergivelse og klage på forsinkelsesgebyr til Regnskapsregisteret	Melding til elektronisk postkasse hos den næringsdrivende.	
Brønnøysundregistrene	Elektronisk tinglysning i Løsøreregisteret	Tjenesten forutsetter at elektronisk signering er på plass.	
Brønnøysundregistrene	Konkursfrihetsbevis	Positiv bekreftelse på at eget fødselsnummer ikke er registrert i Konkursregisteret de siste 5 år.	
Brønnøysundregistrene	Elektronisk firmaattest	Både ved registrering, endring og bestilling.	
Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap	Rapportering fra brannvesenet	Rapportering av branner og andre ulykkeshendelser som ligger innenfor brannvesenets ansvarsområde. 4 skjema.	
Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap	System for elektronisk innmelding av el-installatører		
Fiskeridirektoratet	Driftsplaner – akvakultur		2007
Fiskeridirektoratet	Forskningstillatelser – akvakultur		2007/ 2008
Fiskeridirektoratet	Lønnsomhetsdata for fiskeflåten	Vil utrede muligheter i for elektronisk innsamling av data. Prosjektstart 2007.	2007
Fiskeridirektoratet	MOM-rapportering – akvakultur	Har laget forslag til opplegg, pristilbud innhentet. Prosjektet avhengig av finansiering.	2007
Fiskeridirektoratet	Rømning – akvakultur	Tiltaksplan mot rømning ønskes å gjøres elektronisk.	2007

Tabellen fortsetter på neste side...

...fortsettelse fra forrige side.

ETAT	TJENESTER	KOMMENTARER	Evt gjennomføring
Fiskeridirektoratet	Søknadsskjema med veileder – akvakultur		2008
Konkurransetilsynet	Innrapportering av meldepliktige kraftpriser		2007
Konkurransetilsynet	Innsendelse av klager til Klagenemnd for offentlige anskaffelser	Leverandører som har deltatt i en konkurranse om offentlige anskaffelser har klageadgang.	
Konkurransetilsynet	Innsendelse av klager til Klageordningen for skattefunn		
Mattilsynet	Meldinger til den næringsdrivendes elektroniske postkasse	Melding til elektronisk postkasse hos den næringsdrivende. Vurderer å bruke til kvittering, feilmelding, generell dialog.	2007
Skatteetaten	Altinn som kanal for elektronisk betaling ved efaktura		2007
Skatteetaten	Elektronisk skattekort	Elektronisk bestilling av skattekort som sendes elektronisk til arbeidsgiver eller skatteyter.	2007
Skatteetaten	Bestilling av fødselsattest, ligningsattest og skatteattest	Skatteattest for selskaper sendes ut elektronisk.	
Skatteetaten	E-erklæring	Mulighet for næringsdrivende å erklære at dialogen med skatteetaten skal skje elektronisk (helt eller delvis).	
Skatteetaten	Meldinger til den næringsdrivendes elektroniske postkasse	Vurderer å legge til rette for standard integrasjon mot saksbehandlingsløsninger for å sende informasjon som kvitteringer, korreksjonsmeldinger, attester m.m. til en elektronisk postkasse.	
Statistisk sentralbyrå	All relevant tilbakemelding gjennom Altinn	Melding til elektronisk postkasse hos den næringsdrivende med relevant informasjon fra SSB	
Statistisk sentralbyrå	Skreddersydd informasjon til oppgavegiver (bla statistikk for bransje)		
Statens forurensningstilsyn	Skjema for deklarasjon av farlig avfall	Vurderes å gjøres elektronisk.	
Statens strålevern	Godkjennings- og meldesystem knyttet til forvaltningen av strålekilder	Elektronisk tjeneste er under utvikling.	
Statens vegvesen	5 skjema for buss- og godstransport	Fem skjema som er knyttet til internasjonal buss- og godstransport. 4 av skjemaene er i dag tilgjengelig elektronisk	

3 ■ Status og erfaringer

3.1 Status for målene

1. *Mål:* I 2008 skal 75 pst. av all innrapportering av de 15 mest brukte skjemaene foregå elektronisk til det offentlige

Status: I 2006 var om lag 77 pst. av det totale antall innsendte skjema for disse 15 sendt inn elektronisk. Tre av de 15 skjemaene har en elektronisk innrapportering på over 75 pst. Fire av de 15 er foreløpig ikke tilgjengelig elektronisk (se omtale i kap. 2.1).

2. *Mål:* I 2008 skal minst 30 pst. av målgruppen for andre tilgjengelige elektroniske tjenester benytte seg av den elektroniske kommunikasjonsformen

Status: Det finnes foreløpig bare tall for de statlige lovpålagte skjemaene, og ikke andre tjenester. Det finnes ingen samlet oversikt over hvilke tjenester som er tilgjengelige elektronisk. SSB har noen tall på næringslivets generelle bruk av tjenester:

- I 2006
  - 61 pst. av foretakene sendte inn data via Internett
  - 67 pst. av foretakene lastet ned blanketter fra Internett
  - 68 pst. av foretakene søkte etter informasjon på offentlige heimesider
- Andelen foretak som rapporterer opplysninger via Internett har økt med over 150 pst. siden 2003, men viste en stagnasjon fra 2005 til 2006.
- Omfanget av elektronisk samhandling med myndighetene er større i Norge enn i de fleste europeiske land (bare Finland og Danmark ligger over. 2005-tall).

Kilde: SSB/Eurostat (omfatter foretak med 10 sysselsatte eller mer)

3. *Mål:* I 2008 skal 70 pst. av bedriftene være godt fornøyd eller fornøyd med offentlige elektroniske tjenester. Det skal gjennomføres regelmessige undersøkelser om brukertilfredshet

Status: SSBs undersøkelse 2006 om IKT i næringslivet viser at to av tre foretak er fornøyde eller svært fornøyde med offentlige digitale tjenester. En Altinn-brukerundersøkelse i juni 2006 viste at 79 pst. av de spurte syntes Altinn er lett å bruke, men at nesten 50 pst. mener det er vanskelig å finne fram til riktig informasjon på nettet, 63 pst. sier det er for mange offentlige portaler på nettet og 71 pst. sier det er for lite samordning av offentlig informasjon på nettet.

3.2 Altinn i dag

Altinn er på god vei fra å være en mye brukt innrapporteringskanal til å bli *næringslivets portal* for enklere dialog med det offentlige. Antall tjenester som tilbys er i stadig vekst, det samme gjelder antall etater som tar i bruk løsningen.

Det er den enkelte offentlige etat sitt ansvar å utvikle elektroniske tjenester. Altinn-utviklingen startet med et mål om å lage et verktøy for tre samarbeidende etater, men ble raskt et verktøy med muligheter for bruk i hele offentlig sektor, og er under stadig utvikling. Altinn ble satt i full drift våren 2004. Altinn har vært en suksess, og mer enn 15 millioner enkeltskjema har ved årsskiftet 2006/07 gått gjennom portalen siden den startet pilotdrift i desember 2003.

Elektroniske tjenester (inkl skjema) som tilgjengeliggjøres i Altinn-portalen produseres enten i Altinn sitt produksjonslag (skjemamotor) eller av den enkelte etat (i egenregi eller hos eksterne). Tjenester som

er produsert utenfor Altinn tilgjengeliggjøres gjennom en lenkeløsning med eller uten felles pålogging (identifisering og autorisering). Ved god tilrettelegging vil brukerne merke lite forskjell på om hun/han får tilgang til tjenestene via en lenkeløsning, eller velger å gå inn direkte via etatens nettsider.

I tillegg til å være næringslivets portal, er Altinn et verktøy som etatene kan benytte for å produsere elektroniske tjenester og ha elektronisk dialog med brukerne. Altinn produserer tjenester rettet mot både næringsdrivende og private. For brukerne er det Altinn-portalen – tjenesteinnholdet i denne og grensesnittet ut mot brukeren – som er det viktigste. Kvalitet på tjenestene her er avhengig av at verktøyet er god nok, og at den tas i bruk på en god måte av etatene som eier tjenestene.

Innlogging

Altinn-portalene har i dag en sikker innloggingsfunksjon ved bruk av PIN-koder, smartkort eller passord. Etatene kan også benytte Altinns innloggingsløsning for å tilby sikre elektroniske tjenester på eget nettsted. På den måten tilrettelegges det at brukerne får færrest mulig brukeridentifikasjonsordninger og autorisasjonsregimer å forholde seg til. Altinns autorisasjonsfunksjon sørger for at brukeren blir tildelt rettigheter, basert på de roller brukeren er registrert med på den aktuelle enheten (juridiske personen) i Enhetsregisteret. Brukeren kan delegerer rettigheter videre. Altinn er tilrettelagt for bruk av elektroniske signaturer. Dagens påloggingsløsning gir tilfredsstillende sikkerhet for dagens tjenester. En del nye tjenester vil imidlertid kreve et høyere sikkerhetsnivå.

Elektronisk postkasse

I Altinn-portalene har alle brukere sin egen sikre postkasse, noe som er en viktig forutsetning for å kunne tilby næringsdrivende dialog med det offentlige. Via denne funksjonen kan den næringsdrivende i dag motta informasjon og meldinger fra det offentlige direkte til sitt arbeidsområde. Regnskapsregisteret i Brønnøysund bruker eksempelvis denne postkassen til å gi tilbakemelding på om årsregnskapet er godkjent/nektet, slik at den næringsdrivende

enkelt og raskt kan rette opp eventuelle mangler. Postkassen oppfyller kravene til elektronisk kommunikasjon i og med forvaltningen slik de er nedfelt i eforvaltningsforskriften. Det er den enkelte etat (tjenesteeier) som må vurdere i de enkelte tilfellene om elektronisk kommunikasjon kan erstatte vanlig skriftlig kommunikasjon.

Brukeren kan også få melding på SMS eller e-post om at en melding e.l. ligger klar i Altinn-portalene.

Arkiv

Alle innsendelser som er basert på skjema produsert i Altinn vil, som hovedregel, bli lagret i brukerens eget arkiv i Altinn. Dette letter brukernes oversikt over hva som er innsendt, og er en tjeneste som verdsettes.

Integrering med fagsystem

Skjema som er produserte i Altinn kan fylles ut enten direkte på skjerm (nett-skjema) eller automatisk via fagsystem (maskin-til-maskinutveksling av informasjon). Brukerne slipper å taste inn data i et nettskjema. Altinn har i dag integrasjon mot mer enn 30 fagsystem innen blant annet økonomi, regnskap, lønn- og personal og skatt. Det arbeides kontinuerlig for å forbedre eksisterende integrasjon og for å integrere flere fagsystemer. Slik integrering er trolig den viktigste forklaringen på at Altinns tjenester er blitt tatt i bruk i så stor grad.

ELMER-retningslinjene

Altinn-forvaltningen har et pådriveransvar for at alle skjema i portalene så langt som mulig er tilpasset Elmer-retningslinjene for felles brukergrensesnitt i offentlige skjemaer på Internett. Dette er et helhetlig sett med prinsipper og spesifikasjoner for utforming av nettbaserte skjemaer, utviklet i tett samarbeid med brukere og skjemaerne.

Retningslinjene skal sikre at offentlige elektroniske skjemaer blir utviklet på en enhetlig og brukervennlig måte, slik at nettløsningene oppleves som mer brukervennlige enn de gamle papirskjemaene. Ved å følge gode pedagogiske prinsipper kan elektroniske skjemaer også sikre bedre oppgaveforståelse, bedre

kontroll av data før innsending, og dermed bedre svarkvalitet og mer effektiv saksbehandling hos den myndigheten som skal bruke svarene.

Forhåndsutfylling av informasjon

Altinn gjør det mulig å levere skjemaløsninger til brukerne med forhåndsutfylling av informasjon myndighetene allerede kjenner, bl.a. grunndata fra Enhetsregisteret, Folkeregisteret, og også tidligere innrapporterte data til etatene. I skjemaet til aksjonærregisteret er f.eks. tidligere innsendt informasjon forhåndsutfyllt. Alle offentlige virksomheter har lovpålagt plikt til å gjenbruke grunndata fra Enhetsregisteret.

Stimuleringstiltak

Tilbydere av elektroniske tjenester skal jevnlig vurdere å etablere direkte stimuleringstiltak for å øke bruken av de tilgjengelige elektroniske tjenester. Noen eksempler på stimuleringstiltak kan være: utsatte innleveringsfrister, kortere saksbehandlingstider, lavere gebyr, tilbakemeldinger i form av tilrettelagt informasjon mv., statistikk og andre tiltak som oppleves som positive. Det er et mål at næringslivet får del i gevinstene som er knyttet til de elektroniske tjenestene. Erfaringene til nå viser at særlig tiltaket med utsatt frist er effektivt for å nå målsettingene om økt bruk av etjenester.

Tilrettelagt regelverk

Utviklingen av etjenester viser at det er en del nye utfordringer knyttet til utforming av regelverket når dette skal tilpasses elektroniske tjenester generelt og særlig for å få effektive tjenester. Skatteetaten har bl.a. arbeidet aktivt for å tilrettelegge reglene for underskrift og delegering på merverdiavgiftsområdet på hensiktsmessig måte.

Vurdering av tjenesteutvalget

Altinn-portalen har allerede et vidt tjenestespekter. Skatteetatens tjenester er desidert størst i bruk. Skatteetaten har som uttalt målsetting at alle tjenester til næringslivet skal tilgjengeliggjøres i Altinn-portalen, og at alle deres elektroniske tjenester, uansett brukergruppe og hvor de gjøres tilgjengelige, skal utvikles i Altinn-løsningen. Brønnøysundregistrene

har planer om å tilby elektroniske løsninger for alle sine tjenester i løpet av 2009. Etatenes planer på tjenesteområdet er generelt svært varierende. Noen har kommet langt, andre har flere utfordringer foran seg. Mange etater mangler helhetlige strategier for utvikling av etjenester generelt, og også for bruk av Altinn som portal til næringslivet.

Skatteetaten har gjennom sin bruk vært en foregangsetat ved å bruke Altinn aktivt, og ikke minst ved å legge inn den svært komplekse selvangivelsen for næringsdrivende (over 60 skjema). Det er gjennomført god integrering med bedriftenes fagsystemer (90 pst. av de som leverer selvangivelse via Altinn gjør det fra årsoppgjørssystemer, og da i all hovedsak gjennom sine regnskapsførere/revisorer). Det arbeides med bedre tilrettelegging for de mindre næringsdrivende, som i hovedsak leverer selv og fyller ut skjema på nettet. Den høye bruken av elektronisk innsending av rapporter til det nye aksjonærregisteret viser at brukerne er modne for å ta i bruk etjenester for nye ordninger.

Et annet godt eksempel på bruk av mulighetene ved elektroniske tjenester er innrapporteringen fra havbruksnæringen om lakselus og biomasse, og om slakting av oppdrettsfisk. Næringen sender inn informasjon samlet, og denne distribueres så til 3 ulike etater. Samarbeidet ble igangsatt av Fiskeri- og kystdepartementet. Fiskeridirektoratet, Mattilsynet og SFT mottar informasjon fra denne innrapporteringen. Dette er et godt eksempel på brukerrettede tjenester på tvers av etatsgrenser. Etter tett samarbeid med brukerne er papirversjonen av dette skjemaet ikke lenger i bruk, og all innrapportering skjer elektronisk.

Det finnes i dag ingen oversikt over hvilke elektroniske tjenester som tilbys totalt sett fra det offentlige. En rekke etater, kommuner og fylkeskommuner har tjenester på egne nettsted. Egne systemer for f.eks. tolldeklarasjoner og for innberetning fra fjernsynsforhandlere, har svært høy bruk og er godt tilpasset de spesielle brukergruppene. Også disse vil på sikt bli tilknyttet Altinn på en hensiktsmessig måte.

Dagens næringslivstjenester i Altinn-portalen

ETAT	TJENESTE	KOMMENTARER
Brønnøysund-registrene	Årsregnskap til Regnskapsregisteret	Alle regnskapspliktige etter regnskapsloven § 1-2 plikter å sende sine årsregnskap til Regnskapsregisteret. Hovedskjema (4 varianter) pluss vedlegg.
Brønnøysund-registrene	Samordna registermelding	Fellesblankett for registrering i Enhetsregisteret, Foretaksregisteret mfl..
Brønnøysund-registrene	Melding fra regnskapsregisteret om mottatt regnskap	Ved innsending til Regnskapsregisteret via Altinn får en elektronisk tilbakemelding om mottatt årsregnskap og om hvorvidt årsregnskapet er godkjent eller nektet.
Brønnøysund-registrene	Heftelser i Løsøreregisteret	Informasjon om registrerte heftelser på et selskap (juridisk person)
Fiskeri- og kystdepartementet	Månedrapport om biomasse og lakselus	Relevante opplysninger videreformidles til Fiskeridirektoratet, Mattilsynet og Statens forurensningstilsyn.
Fiskeri- og kystdepartementet	Innmeldingsskjema for slaktning av oppdrettsfisk	Samarbeid mellom Fiskeri- og kystdepartementet, Mattilsynet og Fiskeridirektoratet.
Kredittilsynet	Rapportering fra utstederforetak ved Oslo Børs	Besvares av norskregistrerte foretak ved Oslo Børs som utsteder aksjer, obligasjoner og/eller grunnfondsbevis.
Kredittilsynet	Egenmelding fra revisor og revisjonsselskaper	Til bruk i tilsynsarbeidet overfor revisorer og revisjonsselskaper som er oppført i revisorregisteret
Kredittilsynet	Egenmelding fra regnskapsførere og regnskapsførerselskaper	Til bruk i tilsynsarbeidet overfor regnskapsførere og regnskapsførerselskaper
Konkurransetilsynet	Melding om foretakssammenslutninger	Bedrifter og andre næringsdrivende har plikt til å melde fra om fusjoner, oppkjøp og avtaler som fører til kontroll i andre selskaper.
Lotteri- og stiftelsestilsynet	Regnskapsskjema for lotteriverdige organisasjoner	Rapporteringer av inntekter, utgifter og bruk av lotteriinntekter
Mattilsynet	Slaktemelding på oppdrettsfisk	Slaktemeldinger skal sendes bare fra slakteri, og ikke lenger også fra oppdrettere
Norges Bank	Betalingsformidlingsstatistikk	Forretnings- og sparebanker, utstedere av innenlandske kredittkort og oljeselskaper skal avlegge rapport med noe ulik frekvens
Norges Bank	Valutahandelsstatistikk	Et utvalg større banker som har omsetning i NOK mot andre valutaer skal levere oppgave.
Norges Bank	Verdipapirstatistikk	Verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond skal levere oppgave.
Patentstyret	Søknad om registrering av patent, varemerke eller design	Søknadsskjema til 3 ulike ordninger for vern for tekniske oppfinnelser, varemerker eller produktdesign
Patentstyret	Korrespondanse til Patentstyret	Generelt skjema for korrespondanse angående sak til behandling hos Patentstyret
Statens forurensningstilsyn	Egenrapportering av utslippstall	Rapportering for bedrifter med kvotepliktig utslipp av CO2

Tabellen fortsetter på neste side...

...fortsettelse fra forrige side.

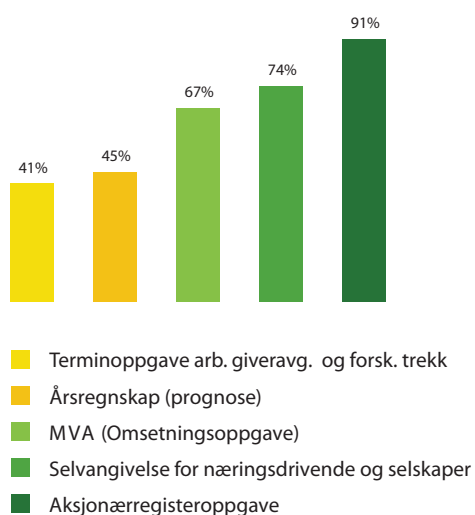
ETAT	TJENESTE	KOMMENTARER
Skatteetaten	Selvangivelse for selskaper og næringsdrivende	Består av hovedskjema (selvangivelse for næringsdrivende; selvangivelse for aksjeselskaper, verdipapirfond, banker mm; inntektsoppgave; selskapsoppgave for ansvarlige selskap mv eller selskapsoppgave for kommandittselskaper), og 60 vedleggsskjema
Skatteetaten	Aksjonærregisteroppgaven	Norske aksjeselskap og allmennaksjeselskap skal levere oppgaven. Består av ett hovedskjema (selskapsopplysninger) og ett underskjema (aksjonæropplysninger pr aksjonær)
Skatteetaten	Omsetningsoppgaver for merverdiavgift	Grunnlag for beregning av moms. 3 ulike skjema
Skatteetaten	Momskompensasjonsoppgaven	Oppgave fra kommuner, fylkeskommuner etc som krever å få tilbakebetalt moms ved kjøp av varer og tjenester
Skatteetaten	Opplysninger fra arbeidsgiver om oppdragstaker/kontrakter	Næringsdrivende/offentlig organ som gir noen et oppdrag i Norge eller på den norske kontinentalsokkelen plikter å levere oppgave
Skatteetaten	Opplysninger om arbeidstakere	Alle oppdrag til en person bosatt i utlandet eller til et selskap hjemmehørende i utlandet skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker.
Skatteetaten	Terminoppgave for arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk	Refusjon av arbeidsgiveravgift ved sykelønn og lønn under fødselspermisjon
Skatteetaten	Skatteoppgjør for næringsdrivende	De som leverer selvangivelse for næringsdrivende kan få tilgang til skatteoppgjøret i Altinn
Skatteetaten	Oppgave over betaling for pass og stell av barn	Offentlige eide barnehager og skolefritidsordninger har plikt til å levere oppgaven. Private barnehager og skolefritidsordninger kan levere hvis de ønsker
Skatteetaten	Oppgave over gave til frivillige organisasjoner/vitenskaplig forskning	For tilskudd til vitenskapelig forskning eller yrkesopplæring og for gaver til visse frivillige organisasjoner, tros- eller livssynssamfunn
Skatteetaten	Klage på likning for næringsdrivende	
Skatteetaten	Lønns- og trekkoppgave	For bedrifter med mindre enn 1000 ansatte.
Skatteetaten	Andelshavers/aksjonærs andeler av boligselskapets ligningsmessige beløp	
Skatteetaten	Sameiers andeler av bolig-sameiets ligningsmessige beløp	
Statistisk sentralbyrå	Rapportering om kortdata til SSB og Norges Bank	Innhenting av data til statistiske formål fra utvalgte foretak
Statistisk sentralbyrå	Lastebilundersøkelse	(som over)
Statistisk sentralbyrå	Prisindeks for luftfart	(som over)
Statistisk sentralbyrå	Lønnsstatistikk	(som over)

Tabellen fortsetter på neste side...

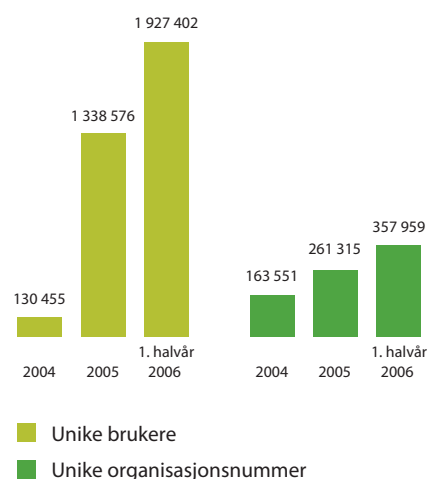
...fortsettelse fra forrige side.

ETAT	TJENESTE	KOMMENTARER
Statistisk sentralbyrå	Omsetning og tjenesteproduksjon for drosjer	(som over)
Statistisk sentralbyrå	Sykefraværstatistikk	(som over)
Statistisk sentralbyrå	Rapportering om utenriksøkonomi	(som over)
Økokrim	Melding om mistenkelig transaksjon	Bestemte rapporteringspliktige skal melde fra ved mistanke om at en transaksjon har tilknytning til en straffbar handling

Kilde: Brønnøysundregistrene oktober -06

Figur 1 – Elektronisk andel for noen av de største skjemaene i Altinn (okt 2006)

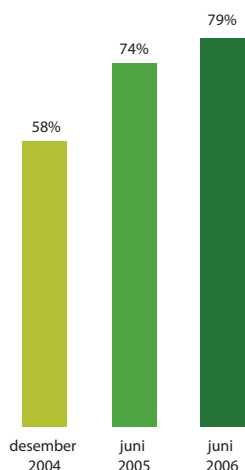
Figur 2 – Antall ulike brukere og organisasjonsnummer

3.3 Bruk av Altinn

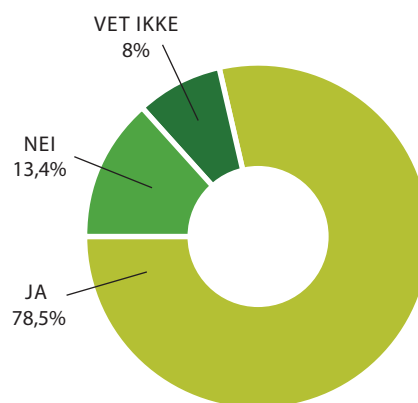
Tall for 2006 viser at 74 pst. av næringsdrivende leverte selvangivelsen elektronisk gjennom Altinn. Spesielt er det verdt å merke seg at 91 pst. av aksjeselskapene leverte Aksjonærregisteroppgaven elektronisk gjennom Altinn i 2006, se figur 1.

Figur 2 viser vekst i antall unike brukere i Altinn.

1. halvår 2006 passerte antall unike brukere 1,9 millioner, mens det er rapportert for over 350 000 unike organisasjonsnummer.

Figur 3 – «Det er enkelt å bruke Altinn»

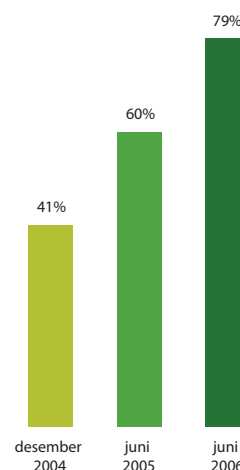
Figur 4 – «Vår bedrift bruker mindre tid på offentlig skjemaarbeid ved bruk av Altinn»

3.4 Brukertilfredshet i Altinn

Brønnøysundregistrene gjennomfører jevnlig brukerundersøkelser. Disse viser at bedriftene blir stadig mer tilfredse med portalen. I desember 2004 mente 58 pst. at det var enkelt å bruke Altinn. I juni 2006 svarte 79 pst. det samme (figur 3).

En stille e-revolusjon foregår i næringslivet. Norske bedrifter benytter i økende grad Internett og elektroniske skjema ved innrapportering av offentlige oppgaver. Åtte av ti næringslivsledere svarte positivt på spørsmål om bedriften bruker mindre tid på offentlig skjemaarbeid ved bruk av Altinn (figur 4).

Kjennskapen til Altinn har også økt betydelig (figur 5). En undersøkelse fra juni 2006 viste at etter vel to års drift kjente åtte av ti næringslivsledere til Altinn.

Figur 5 – «Har du hørt om Altinn – løsningen for enklere rapportering til det offentlige?»

19 etater har så langt inngått samarbeidsavtale med Altinn:

Skatteetaten, Statistisk sentralbyrå, Brønnøysundregistrene, Lånkassen, Konkurransetilsynet, Kredittilsynet, Fiskeri- og kystdepartementet, Norges bank, Norges vassdrags- og energidirektorat, Økokrim, Produktregisteret, Statens innkrevingsentral, Statens landbruksforvaltning, Husbanken, Statens forurensningstilsyn, Patentstyret, Lotteri- og stiftelsestilsynet, Luftfartstilsynet og Mattilsynet.

Det er videre dialog med bl.a. Arbeids- og velferdsetaten om samarbeidsavtale.

PRINSIPPENE FOR FORENKLING SARBEIDET

De fleste norske næringsvirksomheter er små. Regelverk, innrapporterings-systemer og andre administrative tjenester må utformes slik at de *passer for mindre bedrifter*. Da vil også de større bedriftene få enkle ordninger.

Prinsipper for regelverksarbeidet

- Vi skal ha et regelverk der kostnadene for næringslivet kan forsvares ut fra nytten for samfunnet
- Regelverket skal til enhver tid være oppdatert og gi uttrykk for reelle behov
- Regelverket må utformes slik at det er mulig for næringslivet å etterleve, både enkeltvis og samlet

Prinsipper for arbeidet for å redusere innrapporteringsbyrdene for næringslivet

- Det offentlige skal aldri be om flere opplysninger enn de som faktisk brukes
- Den næringsdrivende skal aldri måtte rapportere samme opplysning mer enn en gang
- Det offentlige skal tilby enklest mulige rapporteringsmåte
- Det skal være et rimelig forhold mellom den nytte det offentlige har av rapporteringen og den byrde som pålegges den næringsdrivende

Innenfor offentlig sektor skal vi arbeide for

- at næringslivet opplever forvaltningen som ryddig og ubyråkratisk, og at norsk offentlig tjenesteytelse er et konkurransefortrinn internasjonalt
- best mulig samspill i kontakten mellom offentlig sektor og næringslivet

Prinsipper for brukerorientering

- Forvaltningen skal vite hvem brukerne er, og involvere de som i særlig grad er berørt så tidlig som mulig i prosessen
- Brukerne skal oppleve at de blir hørt i saker som får konsekvenser for dem

Utgitt av :
Nærings- og handelsdepartementet

Oppgi publikasjonskode: K-0694B

Design/layout: Sissel Sandve

Omslagsillustrasjon: Sissel Sandve

Trykk: Departementenes servicesenter 01/2007 – opplag 100 eks

